

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 8 K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók,
gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy-
példány ára 16 fillér.

Feloldás szerkesztő és kiadótulajdonos
BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm-ként 6 fillér-
többesüri közlésnél 4 fillérért közölhetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések in. érendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

A kisbirtokos jelzálog-hitele.

— a Magyar Földhitelintézet emlékirata a magyar királyi kormányhoz —

Az önzetlen magyar hazaszeretet, a védtelen emberbaráti fölségítése: az üzleti világban általános értelemben nevetséges szölamok, üres frázisok voltak el-éddig.

A rideg számok, a könyörtelen kapzsi-
ság kizárt minden humanus érzelmet s kal-
már burkolattal bevonta az érdek-körébe
került lelkiismeretet; az aranyok csengő
pengő szavával elbűvölve, hallgatagokká
tevé isteni szikrájukat, melyek irgalomért
esengtek. Fő-dolog a magas osztalék. Azzal
asztán senki sem törődött, hogy megbirja-e
a nép! . . .

Ilyen és ezekhez hasonló, sőt még sok-
kal sötétebb kép után, szívünk egész örö-
mével, végtelen hálával fogadjuk s velünk
együtt bizonyára üdvözölni fogja az egész
magyar haza elfoguladán, érdek nélküli kö-
zönsége azt a humanus és valódi ember-
baráti érzésre valló kezdeményező lépést,
melyet a Magyar Földhitelintézet udvarhely-
vármegyei, sőt székelyföldi mentő-akciója
után indított.

A magyar kormányhoz egy terjedelmes
Emlékiratot intézett és abban felfejtve a
kisbirtokosok helyzetét, a Földhitelintézet

főljánlja hathatós közreműködését, segít
kezét az orvoslást illetőleg.

A nagyfontosságú és a jelenlegi viszonyok mellett — föltétlen figyelmet érdemlő Emlékiratot szóról-szóra az alábbiakban közöljük:

Nagyméltóságú M. Kir. Kormány!

A kisbirtokos, a paraszt osztály hitelének rendezése és szervezése hosszú idő óta állandóan foglalkoztatja az illetékes köröket, folyton megújuló felszólalások tárgyát képezi a parlamentben és a hírlapokban.

A kérdésnek mielőbbi megoldását immár elodázhatlanná teszi az a szomorú tény, hogy a statisztikai adatok, a kisbirtokosok suiyo eladósodását és a végrehajtás útján eladott kisbirtokok számának nagy emelkedését mutatják, bizonyosságul annak, hogy a jelenlegi hitelforrások oly terhes kölesönöket nyújtanak, melyek elviselésére a kisbirtok keptelen. A földbirtokra nehezedő adósságok suiyo terhe. indítja egyes vidékeken a kisbirtokosokat arra, hogy önként megválva földjüktől, szaporítsák a kivándorlók számát, a kik a haza terén kívül keresik boldogulásukat. Szükségtelen bővebben kiemelni, hogy milyen általános közgazdasági és szociális veszélyeket rejt magában ez az állapot.

A kisbirtokos osztályt ezideig a tulajdonához, a földhöz való ragaszkodása mentesítette némileg azon szociális. részben államellenes tanok befolyásától, melyek az ipari munkásokat mindinkább hatalmukba kerítik. Ha azonban a kisbirtokos gazdasági viszonyai megromlanak, ha anyagi erejét

meghaladó terhek szakadnak rá, kétségbeesésében természetesen szintén a jelenlegi társadalmi szervezet felforgatására irányuló tanok fele fordul, azoktól várja a segítséget.

Nagy része van ebben hitelszervezetünk hiányainak, jelesen annak, hogy nélkülözi az egy-
söges organikus szervezést s nem rendelkezik az egész országra kiterjedő, összefüggő hálózattal, mely, mint azt Németország szövetkezeti szervezete mutatja, a kisbirtoki hitel kedvező megoldásának egyik legjelentőkenyebb előfeltétele.

A kisbirtokosok tönkremenetelének jelen ségei annál megdöbbentőbbek, minthogy pusztulását számtalan esetben nem a mértéken felüli hitelszükséglet idézi elő, hanem az a körülmény, hogy az a hitel, melyet igénybe venni kényszerül, rendkívül drága és feltételeiben oly terhes, hogy ennél fogva képtelen kötelezettségének, a reá nehezedő közterhek mellett megfelelni.

A Magyar Földhitelintézet, mint a melynek egyedüli és kizárólagos célja a hazai földhitel szolgálata, megalapítottása óta állandó figyelemmel és jóakarattal törekedett a kisebb birtokosok hiteligenyeit kielégíteni, és pedig elsősorban és soron kívül oly időszakokon át is, a midőn a pénzpiacz viszonyai a záloglevelek elhelyezését megnehezítették. Tette ezt kiindulva abból a szempontból, hogy a nagyobb birtokos részére más oly ideiglenes hitelforrás is állhat rendelkezésre, a mely a várakozást egyideig lehetővé teheti, ellenben a kisbirtokosra nézve a kölcsön gyors lebonyolítása, sulyos terheitől való megmentése gyakran életkérdést képezhet. Jelentései, melyekben jelzáloghitelüzletéről évről-évre beszámol,

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Bolyongás.

— Kárlsbád, 1902. június hava. —
(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

I.

Búsongó vágy könyei közt
Ügy elnézem a kék eget . . .
Mintha lelkem sohajtása
Üzné rajta a felleget.
Én is szállnék, mint a madár,
De mit ér, ha eltört szárnya;
Mit ér a lomb, hogy ha nekem
Nem nyújt enyhet édes árnya . . .
Mit ér a fény, a mosolygás,
Mikor beteg a test, lélek;
Mikor ezer harcra vágyva,
A szellőtől is úgy félek . . .
Mikor még reményem fakad
S virág nyilna a nyomában:
Mindakettő elpusztul a
Csalódások viharában . . .

Összejárok erdőt, bércezt,
Tajték-habos patak partját,
Ahol mohás sziklafalak
Vállukon az eget tartják.
Sok század jár el fölöttük,
Látja bennük az életet.
S téged ember, föld királya,
Pár tizedév hogy eltemet!

II.

Járok-kelek a virágos
Kertek alatt,
Ahol annyi szép illatos
Rózsa fakadt.
Mosolyognak erre-arra
Nevetgélnek.
Boldogok, mert nem is sejtik,
Meddig élnek.
De én látom, enyészet ül
A virágon;
S hogy mily rövid a boldogság
A világon.
Egy-két perczig, mint a virág,
Reánk nevet

S hulló rózsák tövise közt
Sirba vezet . . .

III.

Temetőbe búsan járok,
Egy-egy sírnál majd mefállok.
Ez is, az is mind azt mondja:
Meggöznik az élet gondja.

E biztatás siri mécese
Utamra fényt nem hint mégse.
Kinek sorsa vigasztalan,
A sírban is boldogtalan . . .

Fülei Sz. Lajos.

Elrejténém magamat . . .

— Disznajó, 1902. június hava. —

Elrejténém magamat —
Távol a világtól:
Hol ne tudná senki, hogy
Fáj a szívem s gyászol.
Hol senki se hallaná
Egy panaszos szömat,

mindenkor külön kiemelik a kisbirtokosok részére adott, az alapszabályok szerint 2000 koronában megállapított minimális kölcsönöktől, 10.000 koronáig terjedő kölcsönöket. Ezek száma 1901. év végén 11.612, vagyis összes kölcsöneinek több mint fele volt.

Hogy ez a szám nem nagyobb, annak legfőbb oka, hogy a kisbirtokosok nagy része teljesen tájékozatlan a hitelforrások tekintetében, s ennél fogva nem keresheti fel azokat a hitelforrásokat, a melyeknél a legolcsóbb hitelre tehetne szert.

Igazolják ezt a körülményt az utóbbi időben Székelyföldön, Udvarhelymegye területén szerzett tapasztalatok.

Azok a szomorú hírek, melyek az elmúlt év végén, különösen kapcsolatosan egy ottani takarékpénztár bukásával, a székely kisbirtokos osztály helyzetéről általánosan elterjedve voltak, arra birták a Magyar Földhitelintézetet, hogy kölcsönei megismertetése, könnyebb megszerzése érdekében, saját közvegeit küldje a helyszínre azzal a feladattal, hogy a kölcsönkérvények elkészítése, az értékek beszerzése és a kölcsön bekebelezési és folyósítási munkálatait az intézet költségén, a felek minden megterhelése nélkül végezzék. — Együttal a kölcsön feltételei is akként állapították meg, hogy a kölcsönvevő azt függetlenül a záloglevelek eladási árától, teljes névértékben, készpénzben kapja meg, utólagos félévi részletekben fizetendő évi 5 százalékos annuitás mellett, melylyel 50 év alatt ugy a tőke és a kamat, mint az előlegezett árfolyamkülönbség is megtérül. Kiküldöttéi a helyi hatóságok jóakaratu támogatásával találkoztak: az eddig elért eredmények, noha különösen a telekkönyvi állapot rendezetlen volta súlyos akadályokat gördített a gyorsabb lebonyolítás elé, kielégítően igazolják, hogy az esetre, ha sikerül a kölcsönre szoruló kisbirtokost megismertetni a kínáló kedvező hitelforrásai, hamentesíteni lehet a közvetítés és eljárás költségeitől: természetesen megragadja az alkalmat, hogy az olcsó hitelt vegye igénybe. Csakhogy az in-

tézetnek nem áll módjában közvetlenül felkeresni a hitelre szoruló kisbirtokosokat, s a jelzett eljárást, mely kis területre szorítkozva, kedvező eredményeket mutat fel, általánosítani lehetetlen. Hiányzik ahhoz a kellő személyzet, s az intézet részére oly rendkívüli anyagi áldozatokkal van egybekötve, hogy azt csak rendkívüli esetekben és kivételes viszonyok között, kisebb területeken lehet alkalmazni. De különben az ez alkalommal nyert tapasztalatok is megerősítették azt a nézetet, hogy bármely áldozatot hoz is a hitelező intézet, a kisebb kölcsönöket ez idő szerint bizonyos költségek, jelesen a telekkönyvek, a kataszteri birtokívek beszerzésével járó kiadások, továbbá a bekebelezési illeték, valamint a kötvény-hélyeg annyira megdrágítják, hogy azok kiküszöbölése nélkül nagyobb eredményeket remélni nem lehet.

A mély tisztelettel alulírt intézet vezetősége, négy évtizeden át szerzett tapasztalataira támaszkodva, most, midőn számos oldalról ösztönöztek, hogy a kisbirtoki hitel érdekében nagyobb mérvű tevékenységet fejtessen ki és jelzaloghitelüzlet körét a 2000 koronán aluli kölcsönök engedélyezésére is terjeszse ki, erkölcsi köteletségének ismeri a Nagyméltóságú Kormány előtt föltárni azon okokat, melyek ez idő szerint akadályozzák, hogy a kisbirtokosok nagyobb számban forduljanak a Magyar Földhitelintézethez s jelezni azon előfeltételeket, a melyek megvalósulása esetén a kisbirtokos osztály méltányos hiteligényei kedvező feltételek mellett nyerhetnének kielégítést.

Ma már nem szorul bebizonyításra, hogy a kisbirtokosoknál is élesen meg kell különböztetni a birtokhitelt és a személyi hitelt, s kétségtelen, hogy a kétféle hitel csak a természetének megfelelő, ahhoz idomuló, különböző forrásból nyerhet azon a módon kielégítést, mely a kölcsönt kereső anyagi boldogulását teljesen előmozdítja. A személyi hitel forrásait a kisbirtokos részére decentralisálni kell, hogy azt helyben, minden idővesztés és hosszas keresgélés nélkül, megfelelő méltányos feltételek alatt és külön költségek elkerülésével vehesse igénybe. A kisbirtokosok kisebb hiteligényeit, rövidebb időre szóló személyes és üzemi hitelt ennél fogva elsősorban helyi hitelszövetkezetek vannak hivatva kielégíteni s ezek mellett a nem részvénytársasági alapon, hanem minden nyereszkeskedési szándék kizárásával alakítandó takarékpénztárak. Ily alapon nyugvó takarékpénztárak létesítésének feltétlen szüksége ujabban ismét mindinkább érezhető, mert a részvénytársasági szervezettel bíró jelenlegi vidéki takarékpénztárak, melyek a kisbirtokos osztály részére ez időszerint a legfőbb hitelforrást képezik, a minél nagyobb osztalék adásának ingere által ösztönözve, oly súlyos feltételek alatt engedélyezik a jelzalogos kölcsönöket, hogy azok káros hatása számos esetben észlelhető.

Tagadhatatlan, hogy a Központi Hitelszövetkezet megalakulása óta, a személyi hitel forrásai örvendetes módon megszaporodtak, azonban sajnosan constatálható, hogy a vidéki hálózat még mindig nem terjed abban a mértékben, hogy a személyi hitelszükséglet minden irányban és minden vidéken megfelelő kielégítést nyerhetne. Egész nagy vidékek kénytelenek nélkülözni a szövetkezetek áldásos működését, különösen azon okból, mivel hiányoznak az alakításukhoz és vezetésükhöz feltétlenül szükséges alkalmas egyének.

(Folyt. köv.)

Elvi jelentőségű határozatok. A m. kir. belügyminiszter 1901. évi 27827 sz. határozata: „A közigazgatási bizottság kiutasítási és kitiltási ügyekben határozni nem illetékes. A letelepedési szándék bejelentésének elmulasztása, kiutasításra törvényes okot nem képez.” — A m. kir. közig. bíróság 2599—900. sz. határozata: „Valamely község által folyamatba tett pörben felmerült s jogerős bírói ítélettel a község terhére megállá-

pitott költségek a községnek oly terhét képezik, melyek ha a község vagyona jövedelméből nem fedezhetők, a községi lakosok és birtokosokra kivetendő községi pótdoból fedezendő s ezen pótdob alóli mentességet valamely birtokos vagy lakos részére az a körülmény még nem állapítja meg, hogy az illető volt a község perbeli ellenfele.” — A m. kir. közig. bíróság 2988—900. sz. a. határozata: „Az önálló pusztákat törvény szerint megillető felpótdob kedvezmény csupán a föld- és házadóra vonatkozóan, a tőkekamat- és járadékadóra ez a kedvezmény ki nem terjed.”

Világnapló.

Junius 12-én.

A képviselőház hosszú szünet után e hó 10-én ismét ülést tartott. Érdekes dolgok nem voltak napirenden s honatyáinkat is inkább a kiegyezési tárgyalások alkalmából elterjedt válsághírek foglalkoztatták. Széll miniszterelnök lemondásáról elterjedt bécsi híreket maga a miniszterelnök czáfolta meg a kérdezősködésekre adott azon jókedvű válasszal, hogy „a ki arczomat látja, alig hiheti, hogy megyek”. A magyarországi gör. kath. egyház hívei Hajdu-Dorogon tartott szentszéki ülésen Lengyel Endre vikariussal az élén elhatározták, hogy szertartásaikat állandóan magyarul fogják végezni. Végre sikerült liturgiájuk magyarosítását elérni. A magyar delegáció e hó 11-én tartotta záró ülését Andrássy Gyula gróf elnöke alatt. Kállay Béni a király parancsából a felség elismerését fejezte ki, valamint a közös kormány nevében is köszönetet mondott a delegációnak sikeres munkásságáért. A képviselőház pénzügyi bizottsága a kormány egy fontos törvényjavaslatát fogadta el. A törvényjavaslata Gellérthegy alján építendő új müegyetemről szól. Impozáns, a kor kívánalmainak megfelelő aula lesz ez, mely 27 katasztrális hold területen 10 év alatt 10 millió költséggel fog épülni. Alig hogy Pável Mihály nagyváradi püspök elhalt, már is emlegetik utódját. Állítólag Drohobeczky Gyula dr. kőrösi püspök van nagyváradi püspöknek kizemelve.

A német lovagrend régi székvarának Marienburng restaurálása alkalmából a német császár beszédet mondott, melynek éle a lengyelek és szlávok ellen irányult. Ezt az alkalmat az osztrák szlávok arra használták fel, hogy egy interpelláció kapcsán a Reichsratban oly jelenetet inscenáljanak, mely a német császár személye iránti tiszteletlenség és szóbeli bántalmazásnak netovábbja. Klofac interpellációjában kocsmabeli berugott szónokhoz illően mondja a beszédet, míg a cseh agráriusok és nemzeti szociálisták P. P. Vilmos közbeiktással fűszerezték az interpelláló durva beszédét. Ferdinand fejedelem rég táplált vágya, hogy a minden oroszok czárjánál látogatást tehessen, teljesült. Ferdinand e hó 10-én Péterhofba érkezett, hol Vladimir nagyherceg fogadta. Miklós czár és Mária Feodorovna czárné az Alexandra villában fogadta a fejedelmet. Hir szerint ezen látogatásnak következménye lesz Bulgáriának királysággá proklamálása. A burok fegyverletétele serényen foly. Londoni táviratok szerint ezideig 7000 bur adta meg magát. Az egyes bur kommandók fegyverletételéhez csak kisebb angol csapatokat vezényelnek ki, hogy ezzel a látszatát vegyék annak, mintha a burok az erőszaknak engednének. Albert szász király hirtelen veszélyesen megbetegedett. Állapotát válságosnak mondják, daczára annak, hogy az utóbbi napokban betegsége némileg javult. Az orvosok aggasztónak mondják, hogy a király nappal is minduntalan álomba merül.

Mely följjadul ajkamon
Mig a lelkem sorvad.

Kárörvendő vizsga nép,
Hol rám nem vigyorg'na
S nyelvét rám nem öltené
Maró guny kigyója

Hol mély csöndben békés éj
Honolna köröttem
S nem mosolygna senki meg
Titkon omló könyvem . . .

Elrejténem magamat: —
Oh . . . ! de hova rejtsem . . . ?
Ha csak nem a föld alá — —
. . . A temető kertben . . . !

Biró Pál.

Álom-képek.

Éjjel sem pihen a lelkünk,
Mivel akkor szövi álmát,
Azért látunk oly sok képet
Álmainknak a fátylán át.

Vágyó lelkünk, mint a felhő
Elkőborol álmainkban,
A mult idők emléke közt —
Máskor jövőnk kódéba van.

Sokszor tükre a jelennek
S elvezet a hova vágyunk,
Vagy kit lelkünk kiválasztott
Azt mutatja meg az álmunk.

Van, hogy eltéved tán lelkünk
S gyötri zavar vagy ellenség,
Ilyen álmunk nem egyéb mint
Rém alak, meg képtelenség.

Ritkábban tár új dolgot fel,
De gyakrabban mi létezett,
Mert lelkünk csak ott jár többet,
A hol nappal a képzelet.

Kertész Albert.

Honi fürdők.

— június 12.

Talán nem is létezik hazánkban valami olyan, a mivel többet foglalkoztak volna, mint éppen fürdőinkkel. Kongresszusok, gyűlések, ankétek, mind bő szinterül szolgáltak e kérdés megvitatására, de sajnos, mi eredményt sem tudtak felmutatni.

A magyar fürdők továbbra is elhagyottak maradtak, a magyar közönség továbbra is külföldi fürdőket látogat, minden maradt a régiben, csak mi pusztulunk bele szemmel láthatólag e visszás állapotokba.

Vajjon sohasem fogunk észretérni? Mindig csak a magunk kárán tanulunk? Nem látjuk be még most sem, hogy minden fillérrel, melylyel a külföldnek adózunk, hazánk anyagi felvirágzását hátráltatjuk? Még minő csapások látogassanak meg, hogy végre már megtanuljunk helyesen gazdálkodni? Magyarország pénzügyi viszonyai korántsem oly rózsások, sem hogy megengedhetnők magunknak azt, hogy megszámlált garasainkat a külföld Danaydák hordóába czipeljük.

Nem a magyar fürdőkben rejlik közönségünk részvétlenségének oka, mert fürdőink nagyrésze minden lehetőt elkövet, hogy legalább a hazai közönséget magához edesgesse. De sajnos e nemes törekvés hajótörést szenved a mi hagyományos százados maradiságunkon, mely még mindig azt tartja, hogy fürdőzni nem az egészségünk helyreállítása kedvéért kell, hanem azért, hogy ismerőseink tanulják rólunk, hogy fürdőzünk.

Miért jönne a külföldi honi fürdőinkbe, midőn azt látja, hogy a magyarok százezrei idegen fürdőket látogatnak.

Tekintsük végig fürdővendégeinek névsorát és látni fogjuk, hogy a legközvetlenebb közelben lakók kivételével alig lézeng egynehány magyar fürdővendég, még inkább külföldi nevekre akadunk, mint magyarra.

Ezzel szemben bármely osztrák fürdőhely névjegyzékén legkevesebb 50 százalék magyart fogunk találni. Kell-e ezen jelenség okát kutatnunk? Gyógyvizeink nemcsak hogy vetélkednek Reichenau Hall, a Salzkammergut stb. thermáival, hanem gyakran messzire felül is mulják ezeket. Közlekedésünk, természeti szépségeink szintén bátran vetekedik bármelyik nemzetével. Hanem igenis, még mindig rendületlen tartja magát az az előítélet, hogy nem lehet elegáns az, a mi magyar. A divat s nem az egészség, sem pedig a hazafiság szempontjából tekintik a magyar fürdőzők e kérdést, mely pedig fontos nemzeti érdekeket érint.

Nem hagyhatjuk végül szónélkül közönségünk azon mentegetődzését, melylyel úgy kísérti meg idegenbe vonulást indokolni, hogy honi fürdőinkben nem találja meg mindazt a kényelmet, melyet pénzért a külföld nyújt. Igen ám, csak hogy ez azért hajmeresztő syllogismus. Amolyan alexandriai gyűrűlánc, melynek egyik szemét sem lehet használni, mert mind egymásba fűző-

dik. Semmiből valami nem lehet. A külföldi fürdők is szerényen kezdtek és csak a közönség sűrűbb látogatása nyomán lendültek fel. Ha mindenki úgy gondolkoznék, hogy egyszer, egyetlen egyszer csak mégis tesz kísérletet egy magyar fürdő látogatásával, akkor egy csapásra meg volna oldva a fürdőügy és a balneologia sokat vitatott kérdése.

Vessük hát le százados nemtörődöm-ségünket és gondoljunk a magyar haza érdekére is. Ne látogassuk a külföldi fürdőket, hanem pártoljuk még áldozatok árán is — a honiakat, melyek közt bizonyára akad olyan, mely mindnyájunk bajainak gyógyulást szerez.

Ha mi megbecsüljük azt, a mi a hazáé, úgy a haza is megbecsül bennünket!

Tan- és nevelésügy.

— A helybeli ev. ref. kollegium nyilvános közvizsgálatai már e hó 8-án kezdetüket vették az összes osztályok tornavizsgálatával. Sőt a VIII. o. még május 14. és 15. én minden tantárgyból vizsgázott, 26—30. napjain pedig az írásbeli érettségi vizsgálat volt. A többi osztályok vizsgálatai e hó 15., 16., 17., 18., 19., 20. és 21-én; a szóbeli érettségi 23. és 24-én, míg a magántanulók vizsgálatai 25- és 26-án lesznek. A vizsgálatokra a szülőket és a közönséget meghívja az igazgatóság.

Az ev. ref. leányiskola közvizsgálatai e hó 20-án d. e. a III., IV. és d. u. az I. és II. osztályban; 21-én d. e. az V. és IV. osztályban minden tantárgyból lesznek. A vizsgálatok d. e. 8. és d. u. 1/2 3 órakor kezdődnek. A t. szülőket és tanügybarátokat ez uton is meghívja az igazgatóság.

A zetelaki elemi népiskola évről évről május hó 31-én volt. S azon — mint tudósítónk írja — úgy Jung-Cseke Lajos apát egyházi, mint Sziklay P. Gyula kir. s. tanfelügyelő, Poppov Péter tanfelügyelői tollnok és Németh Gyula plebános résztvettek s elismerésükkel honorálták a zetelaki cserék tanítói kar lelkiismeretes működését. A vizsgálat után Sebestyén Mózes esperes-plebános vendégszerető házához ebédre invitálta őket s ott a tanítói kart az új tanfelügyelőnek bemutatva, hathatós támogatását és pártfogását kérte az iskola s tanítók ügyeiben. Sziklay kijelentette, hogy egyedüli ezölja a tanügy és annak munkásai jólétén munkálni. Ebéd végén a vidám kedélyhangulatot Poppov és Németh kitünő zongorajátékukkal emelték; több darabot négy kézre, művészi precizitással adván elő.

A szathmári irgalmas nővérek vezetése alatt álló székelyudvarhelyi elemi leányiskola nagytermében 1902 évi június hó 21-én d. u. 3 órakor a növendékek által tartandó évről évről ünnepélyes a tisztelt című szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az intézet igazgatósága. Műsor: „Overture“ Rheinberger Józseftől 4 kézre zongorán játszó: Kopáchy Miczi és Wilhelmb Margit. „In die Ferne“ Behr Ferencztől zongorán játszó: Ferenczy Rózi és Macskásy Irén. „Blau Blümlein“ Behr F.-től, 4 kézre játszó Benedek Irén, Göllner Béla. „Ein Spielchen im Freien“ Vogel Móriltól játszó: Balássy Juliska és Ferenczy Margit. „Tavaszi reggel“ Raff I.-től éneklők a növendékek. „Atilla Róma alatt“ szavalja: Szabó Ilonka. „Lenz und Liebe“ André Lajostól négy kézre játszó: Mánya Margit és Tamás Mártha. „Serenade“ Behr F.-től játszó: Demény Mária és Weisz Janka. „Auf flugeln des Tanzes“ Lichner H.-től, négy kézre játszó: Reichert Adél és Bagó Mariska. „Kinder Galopp“ Hummel I.-től játszó: Kopáchy M. és Balássy I. „Süsz Mária Anyánk“

Składányi K.-től, éneklők: a növendékek. „A kereset“ szavalja: Balássy Juliska. „Maiglöckchens Lüten“ Krammer Wilhelmtől, hat kézre játszó: Mánya M., Benedek I. és Wilhelmb Margit. „Kinderlied“ Brunner F.-től, játszó: Reichert A. és Fábrián Juliska. „Duet“ Köhler L.-től, zongorán 4 kézre játszó: Mánya M., Maráth Aranka, czimbalmon játsza: Simó Iluska. „Akácvirágok“, melodráma Várady A.-től, szavalja: Birró Gabriella, zongorán kíséri: Kopáchy Miczi. „Rondo“ Streabbog L.-től, zongorán hat kézre játszó: Demény M., Bagossy Olga és Balássy Juliska. „Jennes filles et Soldats“ Gillet E.-től, játszó: Reichert A., Benedek. „A néger gyermek, mint vértanu“, szavalja: Wilhelmb Margit. „Gondellied“ Behr F.-től, négy kézre játszó: Birró G., Wilhelmb Margit. „Rondolletto“ Kirchner E.-től, négy kézre játszó: Benedek I., Bagossy O. „Walzer“ Wolff B.-től, zongorán hat kézre játszó: Ferenczy R., Tamás Mártha és Maráth Aranka. „A honfrida“, szavalja: Benedek Irén. „A tanuló dal“, éneklők: a növendékek. „Mit lang und Klang“ Lichner Henrich től, négy kézre játszó; Demény M. és Wilhelmb Margit. „Einrug der Gäste auf“ Wartburg Spindler Futztól, zongorán két kézre játsza: Kopácsy Miczi.

A székelyudvarhelyi m. kir. állami felsőleányiskola évről évről vizsgálatait az intézet helyiségében (Kossuth-u.) 1902 június hó 18-án (I. oszt.) és 19-én (II. oszt.); önképzőkori záró-ünnepélyét és ének-vizsgáját e hó 22-én d. e. 11 órakor az áll. főreáliskola tornacsarnokában tartja meg, melyekre a szülőket és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az igazgatóság. A vizsgák reggel 8—12-ig, d. u. 3—6 óráig folynak, a mely idő alatt a kézi munkák is ki lesznek állítva. Az önképzőkori záró-ünnepélyének műsora: 1. Mindent, hazám, érted. Schubertől. Éneklők a növendékek kara. 2. Titkári jelentés. Tartja Mezei Kornélia II. o. n. 3. Az ifjú Magyarország, Bartók Lajostól. Szavalja Nosz Ilonka I. o. n. 4. A naphoz. Kis Józseftől. Szavalja Rácz Róza II. o. n. 5. Nous sommes sept. Szavalja Biró Emma II. o. n. 6. Népdalegyveleg. Éneklők a felsőleányiskola énekkara. 7. Uj ezredév. Bartók Lajostól. Szavalja Grega Ilona I. o. n. 8. A szabadság virága. Bartók Lajostól. Szavalja Száva Berta II. o. n. 9. A bucsu. Monológ. Előadja Buda Irén II. o. n. 10. Thüringi Erzsébet. Szávay Gyulától. Szavalja Voith Mariska I. o. n. 11. Sveiczi dal, szoprán szólóval, előadja Grega Ilona és a növendékek kara. 12. Die Theilung der Erde. Schillertől. Szavalja Martinovits Helén I. o. n. 13. Várjátok Petőfit. Bartók Lajostól. Szavalja Balog Anna II. o. n. 14. Vörösmarty. Szávay Gyulától. Szavalja Ferenczy Lenke I. o. n. 15. Marcia. Stunztól. Éneklők a felsőleányiskola énekkara.

A helybeli községi fiúiskola évről évről vizsgálatát e hó 18. és 19. napjain tartja meg a polgári önképző és segélyező egyesület nagytermében. Erre a szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Meghívó A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium ének- és zenepályázatokkal kapcsolatos évről évről ünnepélyét f. hó 15-én (vasárnap) délután 3 órakor, az intézet tornacsarnokában a következő műsorral tartja meg: 1. Nyitány, Bellinitől. Előadja az ifjusági zenekar. 2. A pályázatok eredményét kihirdeti s a jutalomdíjakat kiadja az igazgató. 3. Szavaltat. 4. Pályázatok: a) hegedűvel a gróf Haller Ferencz-féle 4, 3 és 2 aranyból álló jutalmakra: 1. Zakariás József VII. o. t. „Első szerelem“, Lavotta-Zsadányitól és „Honfi hűség“, Rózsavölgyitől. 2. Bedő Béla VI. o. t.: „Leseckos“, fantaisie, Beriotól. 3. Derzsi Béla VI. o. t.: „Puszták fia“, Kéltől. 4. Szörnyű Béla VI. o. t.: Bihari „Kesergője“, Zsadányitól. 5. Pálffy Béla V. o. t.: „Air varié“, Beriotól. b) Hegedűvel a Danel-féle 10—10 koronás jutalomra: 1. Demeter Árpád V. o. t.: „Puszták fia“, Kéltől. 2. Miskolczy László IV. o. t.: „Dráma

a tenger fenekén". 3. Varga Zoltán IV. o. t.: „Szerenád", Harthól. 4. Budai Zoltán III. o. t.: „Magyar népdalok". c) Fuvolával a gróf Haller Ferencz-féle 2 arany jutalomra: Apáthy Zoltán VIII. o. t.: „Szerenád". d) Mély hegedűvel a gróf Haller János-féle 10 koronás jutalomra: Stefáni Károly VI. o. t.: „Kivilágos kivirradtig", Rózsavölgyi-Zsadánytól. e) Herdonnal a gróf Haller Ferencz-féle 1 arany jutalomra: D. Pál Lajos VI. o. t.: „Magyar népdalok". 5. Erősvárunk, Luthertől; Bach S. háromizálása szerint. Előadja az ifjúsági vegyeskar. 6. Énekpályázat a gróf Haller-féle 1 arany; a dr Kovács Albert-féle két 10—10 koronás és a Gyárfás-fele 5 kor. (összesen 4 díj) jutalmakra. 7. Batthyáni induló, Müllertől. Előadja az ifjúsági zenekar. Ezen ünnepélyre az érdeklődő közönséget szívesen látja Székely-Udvarhelyt, 1902. jun 5-én az igazgatóság

Iparügyek.

A társulaton kívül álló csizmadiamesterek városunkban e hó 8-án népes értekezletet tartottak, hogy a helybeli Hitelszövetkezetnek Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezetté való átalakítása esetén a szakcsoporthoz megalkathassák. A szakcsoporthoz elöljáró és szervezésének módzatait Spaller József szakiskolai tanár ismertette, a kit küldöttségileg hívtak meg az értekezletre. Huszonnégy iparos 70 részjegyet írt alá s kimondták a szakcsoporthoz megalkakulását. Együttel elhatározták, hogy kérésint intéznek a helybeli Hitelszövetkezet igazgatóságához, hogy ezen messze kiható, az összes iparosságra nézve oly üdvös és szükséges átalakulást tegye lehetővé. Spaller tanárt az értekezleten való részvételért lelkesen megéljenztek.

Az ipari szövetkezetek terjedése Az Országos Központi Hitelszövetkezet a folyó évben eddig 14 önálló ipari szövetkezetet és 4 ipari szakcsoporthoz alakított, miáltal az összes ipari szövetkezetek száma ez idő szerint 118-ra rug. Ujabb időben a központ már áttért a szakipari szövetkezetek alakítására is és így a folyó évben már jelentékeny számú raktárszövetkezetet alakított. Az ipari hitelszövetkezetek közzhatósági szállításokra is vállalkoznak s a kisipari munka ez uton is érvényesül az ipari szövetkezetekben.

A helybeli áll. kő- és agyagipari szakiskolában az I. és IV. évfolyam záró vizsgái f. hó 7-én Vig Albert orsz. ipariskolai főigazgató jelenlétében szép eredménnyel folytak le. A II. és III. évfolyam vizsgálatai f. hó 20. és 21-ik napjain tartatnak meg. A rajzkiállítás e hó 20-án veszi kezdetét s tart egészen 30-áig. Ugy a vizsgálatokra, mint a rajzkiállításra felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

Egyházi élet.

Neghivó az udvarhelykői Dávid F. fiókegyeletnek Homoród-Keményfalván f. évi június hó 19-én tartandó közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Is-tentisztelet, tartja Pál Ferencz h.-oklándi lelkész. 2. Elnöki megnyitó. 3. Hittani felolvasások: a) „Az Istenség tökéletességéről" tartja Ajtai János h.-almási lelkész. 4. Szaval: Barabás Irma k. a. 5. b) „Jézus harcáról", tartja Vári Albert kénos-udvarhelyi lelkész. 6. Szaval: Lőrinczi Dénesné Kassai Juliska urnő. 7. Elnöki bezáró. 8. Az egyes számok között duettek adnak elő: Ajtai János, Gál József, Ürmösi Károly, Györfly István, Deák Mózes egyleti tagok. Tíz perc szünet után az iskolában: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Pénztári jelentés 1901. év utolsó feléről. 3. Tisztújítás. 4. A jövő gyűlés idejének és helyének megállapítása. 5. Jelentések, indítványok. Tudnivalók: a) Délelőtt 9 órakor választmányi

ülés az iskolában. 10 órakor kezdődik a közgyűlés a templomban. b) Közébédrol gondoskodva lesz, de csak azok részére, kik részvételüket leg-alább 17-ig a helybeli paphoz bejelentik. Ders, 1902. június hó 4-én. Sándor Gergely, elnök.

Irodalom.

Shakspeare összes színművei. Most jelentek meg hat szép kötetben, a Franklin-Társulat új kiadásában Shakspeare összes drámai munkái. A kiadás szövegében megismétlése a Kisfaludy-Társaság nevezetes Schakspeare-kiadásának, új azonban a beosztása. A két első kötetet a tragédiák, a további kettőt a történelmi színművek, az ötödiket a vigjátékok s az utolsót a regényes színművek töltik be. A tragédiák a tárgyak szerint vannak csoportosítva: első helyen a szerelmi tragédiák állanak: „Romeo és Júlia", „Othello" és „Chymbeline"; ezeket követik az angol tárgyuak: „Macbeth", „Lear király" és „Hamlet". Az ókori tárgyú tragédiák a második kötetet foglalják el s a csoportosítás itt a bennük rajzolt korszakok dőbeli egymásutánja szerint halad: első a trójait tárgyú „Troilus és Kressida", utolsó a római császárság korában játszó „Titus Andronicuss"; a köztől közé sorakoznak a másik görög tárgyú darab, az „Athéni Timon" s a római köztársaság és triumviatus korabeli tragédiák, „Coriolanus", „Julius Caesar", „Antonius és Cleopatra". E beosztásban érdekes képet nyerünk Shakspearenek az ókori történeletről vallott felfogásáról s a különböző korszakok drámai feldolgozásának módszeréről. Hasonló elvek szerint vannak csoportosítva a következő két kötetben a történelmi drámák, a történelmi korok időrendje szerint, tekintet nélkül keletkezésük sorrendjére. A vigjátékoknál ilyen helys, tárgyi szempont nem kinalkzik s ezért ezeket keletkezésük sorrendje szerint adja az új kiadás. Shakspearenek a Kisfaludy-Társaság által rendezett első kiadásában semmiféle tervszerű osztályozás nem volt s a második, Csiky Gergely által gondozott kiadás sem tartott ilyen szabatos rendet. A mi magukat a fordításokat illeti, ezeknek értékét kipróbálta már az idő; a fordítók között költészetünk legnagyobb neveit találjuk, Vörösmartyt, Petőfit, Aranyt s rajtuk kívül a forradalom utáni kor írói nemzedékének legjelesebbjeit. Az új kiadás szövegében az elsőhöz ragaszkodók, de felhasználja azokat a javításokat, melyeket a fordítók később tettek műveiken. Ennyiben az új Shakspeare tökéletesebb szöveget nyújt, mint az első. Az első kötetben megtaláljuk Shakspeare élet-rajzát röviden, világosan és tömören megírva. Az egyes-drámacsoportokat egy-egy tanulmány előzi meg; a tragédiákról, a történelmi színművekről, a vigjátékokról és regényes színművekről. Mind a három gondos, alapos dolgozat s olvasmányok is érdekes; nem a száraz adatokkal emésztli az olvasó türelmét, hanem közelebbre igyekszik hozni a közönséget Shakspeare szelleméhez, megértetve vele költői módszerét, eljárását, szelleme sajátosságait. A tanulmányokat, valamint az életrajzot is dr Voinovich Géza írta. Az első kötetet Schakspeare sikerült arcképe is díszíti, melyet Droeshut metszete után Hirsch Nelly rajzolt. A hat kötet ára annak, a ki külön veszi, 30 korona. Tekintve, hogy e kiadás összhangba van hozva a „Magyar Remekírók" kiadásával, ugyanabban az alakban, ugyanazon a papiroson s ugyanazon a kötéssel jelent meg: e nagyszabású kiadvány kiegészítő-jéül tekinthető. Ezért a kiadó társulat a „Magyar Remekírók" vevőinek egy harmadrésznél kedvezményt nyújt: husz koronáért kaphatják meg az új Shaksperét. Így fejeződik ki külsőleg is az a tény, hogy Shakspeare irodalmunknak valóssággal kiegészítő része, egyrészt annak a hatásnak révén, melyet iróinkra s közönségünk izlésének fejlődésére tett, másrészt azért, hogy annak idején legjelesebb iróink szövetkeztek lefordítására. A régebbi két Shakspeare-kiadás ma már nehezen hozzáférhető s így közönségünk annál nagyobb örömmel üdvözölheti az ujnak megjelenését.

Különfélék.

Ferencz József püspök vármegyénkben. Az unitáriusok nagyérdemű, más vallás felekezetek előtt is közszeretében álló püspöke, Ferencz József f. hó 21-én dr Boros György theologiai tanár kíséretében a Székelyföldre érkezik a gagy unitárius templomnak jun. 22-én történendő felszentelésére. Régióta is várják a székelyek

unitáriusai körükbe szeretett püspöküket. 21-én d. e. a gyorsvonattal érkezik Héjasfalvára, hol Gálffy Kálmán főszolgabíró fogja a fogadásra számosan lerándulók részéről fogadni. Ujszékelyi hívei is nagy lelkesedéssel készülnek fogadni. Raffaj Domokos esperesnek lesz vendége. D. u. kíséretével együtt megnézi Kis-Solymosban Augustinovich Pál nagy jöltevő síremlékét. A liberális szellemű püspököt nagy lelkesedéssel készülnek fogadni Alsó-Boldogasszonyfalván, a fiatalfalviak a boldogasszonyfalvi órháznál, Székely-Keresztur nagyközönsége, a csekefalviak, szent-ábrahámiak, gagyiak, hova templom szentelésre f. hó 22-én d. e. érkezik. Az érdemes főpáztort mindenütt a székely nép közszeretete, lelkesedése fogja övezni; a Székelyföldnek, a szabad gondolkozású székely népnek szeretett vendége fog lenni.

Főispáni jubileum. Potsa József v. b. t. t., Háromszék vármegye főispánjának negyedszázados jubileumát fényesen ünnepelte meg e hó 11-én vármegyéje. Ez alkalomból az ország minden részéből táviratok és levelek útján is számos üdvözlés érkezett a kegyelmes főispánhoz. Vármegyénkben is több üdvözlő táviratot küldtek. Hollaky Arthur főispánunk a következő távirattal üdvözölte: „Főispánságod negyedszázados jubileumán a szomszédos Háromszék megye örömeiben osztozva, legszívelesebb üdvözlőmet küldöm és további sikert kívánok székely népünk javára irányzott közhasznú tevékenységedhez". Damokos Andor dr alispánunk pedig szintén táviratban: „Huszonöt éves jubileuma alkalmából legőszintébb szerencse kívánatait fejezi ki". A magunk részéről is üdvözöljük a fáradhatatlan munkásságú székely főispánt és nemes emberbarátot. Kívánjuk, hogy a székelység, Magyarország védbástyájának erősítésére a magyarok Istene még sokáig éltesse!

Dr Hankó Domokos kir. közjegyző helyettes, vármegyénk szülöttje, a szombathelyi kir. közjegyzői kamara által a muraszombati kir. közjegyzői állásra hivatalból helyettesül kirendeltetett.

A székely kormánybiztos. Sándor János főispán és családja vasárnap bucsuzott el Kis-Küküllő vármegye közönségétől abból az alkalomból, hogy székely kormánybiztossá nevezték ki és így főispáni állásától megváltak.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter a helybeli kir. posta-, távirat- és távbeszélő-hivatalhoz beosztott kolozsvári Pap Kálmán gyakornokot a X. fiz. oszt. 3. fokozatába m. kir. posta- és táviratdatisztnak nevezte ki.

A közigazgatási ankét Széll Kálmán miniszterelnök elnöklésével e hó 12-én d. u. vette kezdetét. A munkálatoknak szakszerint való tárgyalásánál Damokos Andor dr alispánunk és Ugron János orsz. képviselőnk is felszólt.

Halálozások. Köpeczi Botz Elek dr, köz- és váltóügyvéd, a balázsfalvi takarékpénztár ügyésze e hó 6-án elhalt Balázsfalván, honnan Nagy-Enyedre szállították és ott helyezték örök nyugalomra hamvait. Atyján, Botz József enyedi Bethlen-kollegiumi orvoson és családján kívül nővére: Fejes Áron helybeli ev. ref. kollegiumi tanár neje; öccse: Endre; hitvese és három árvája siratja. — Kiss Jenő kézdívasárhelyi tanárt, a lelkes és tevékeny, közhasznú munkást e hó 7-én temették el nagy részvét mellett. Nyugodjék békében az oly hirtelen elköltözött nemes lelkű hazafi!

Vármegyénk közigazgatási bizottsága havi rendes ülését kishalmgyi Hollaky Arthur főispánunk elnöklése alatt e hó 11-én tartotta meg. Damokos dr alispán jelenti, hogy május havában azon utmunkálatok is folyamatba tétettek, melyeknek keresztülvitelét a keresk. miniszter 15000 K

Közgazdaság.

Vármegyénk Gazdasági Egyesülete e hó 10-én Hollak Arthur főispán elnök vezetése alatt igen érdekes választmányi ülést tartott. Az ülésen részt vettek: Damokos Andor dr. alispán, Máthé Pál, Ugron Gáspár, Demeter Lőrincz dr. főszolgabíró, Sándor Lajos tanító, Kassay Ákos, Szabó István, Szöllősi Samu, Balásy Sándor, Fás Gyula, Simó János, Hlatky Miklós tanár, e. titkár, választmányi tagok. A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítvén, örvendetes tudomásul vették a földmivelésügyi miniszternek a költségvetés jóváhagyását és a hiány fedezésére adományozott 700 korona utalványozását tárgyzavó leiratát. Ugyazintén a gróf Csáky-féle kertészeti eszközök gyárára vonatkozó földm. min. leiratot is tudomásul vették s a gyárt mintadarabok beküldésére felhívják és a közvetítést — minden jutalék nélkül magára vállalja az egyesület. Tóth Károly bikafalvi mintagazdával kötött szerződés tudomásul vétetett. Székely Mózes felső-rákosi lakosnak az alispáni hivatalhoz intézett kérelme alapján feliratot intéznek a földmiv. miniszterhez, hogy a megyebeli kisgazdák az algyógyi vagy fogarasi állami gazdaságot megtekinthessék, nyújtson segínyt. A zsombori és szenterzsébeti k. jegyzők átiratára Polgár András és Simén Gábor tagsági díjának törlesztését ajánlatba hozzák. A „Köztelek” szerkesztőségének kérésére a járási szolgabírói hivatalokat megkeresik, hogy a megküldendő rovatos iverbe a 100 holdas gazdaságokról adatokat adjanak. A földmivelésügyi miniszter 51522—VI—1. számú leiratát, melyben a kir. kuriának 1902. február 25-iki 10. sz. ítéletét ismertetés céljából megküldi — az egyesület hivatalos lapjában közölni fogják. A Magyar Földhitelintézetnek a kormányhoz intézett Emlékiratát (a „Székely-Udvarhely” mai számában közlését megkezdjük. Szerk.) pártoló felirattal támogatja az egyesület. A Földhitelintézetet erről értesítik; megköszönve a vármegyénkben eddig kifejtett működését. Kéri fogja az egyesület, hogy kirendeltségének további fenntartása mellett a legkisebb költséget 200 koronára tegye, mert az ily költségre szorulóknak különben is pontos fizetők; végül pedig, hogy *költségeit terjessze ki a vármegye székhelyén levő házakra is.* Az O. M. G. E. a pozsonyi kiállítási költségek fedezésére engedélyezett sorsjáték tervezetével kapcsolatban 100 drb sorsjegyet küldvén, az előrusítással titkárt bízzák meg. Elnöknek azon bejelentését, hogy az elhalt Kemény Béla báró ravatalára kosszorut helyezett a választmány megbízásából — tudomásul veszik és 26 K költséget megszavaznak. Füredy Lajos gazdasági szaktanárnak a len-termelést tárgyaló, közelebről megjelenő szakmunkájából 10 példányt megrendelnek s 9-et eh-ből valamely kiállításon jutalom képen fognak kiadni. Előfizetők gyűjtésével titkárt megbízzák. Gál Imre szentkirályi tanító bejelentette, hogy községében „Gazda-kör”-t alakított s annak alapszabályait megerősítésre felterjesztette. Vasárnapon-kint gazdasági tárgyu előadásokat tartott, melyeknek állandóan sok hallgatója volt. Indítványozza, hogy a vármegye néptanítói hivassanak fel hasonló körök alakítására és az egyesület egyik választmányi ülést tartsa Szentkirály községben. A választmány a jelentést örvendetes tudomásul veszi és elhatározta, hogy folyó évi július havi ülést Szentkirály községben fogja megtartani, hol az ülést megelőzőleg népies előadásokat tartanak a következő sorrenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár ismerteti az egyesület működését. 3. Gál Imre előadást tart a mezőgazdaság köréből. 4. Zonda József törvényh. m. kir. állatorvos az elősködők-ről tart előadást. Az ülés napját az elnökség tűzi ki. Indítvány folytán az egyesület programjába vette az ismeretterjesztő, népies felolvasások tartását s elhatározta, hogy úgy a kolozsmonostori gazdasági tanintézet, mint az algyógyi földmives-

iskola igazgatóságait megkeresi; a mezőgazdaság, állattenyésztés, a helyes trágyatermelés köréből való szakelőadások tartására; a földmivelésügyi miniszter pedig a költségek hordozására kéri. A korábban elhatározott üszökiállítás határnapját f. évi szeptember 30-ára kitűzvé, ekeversenyre és gépkiallításra kapcsolatosan fogják megtartani s erre a gépgyárosok figyelmét felhívják. — Sok ilyen és ehhez hasonló választmányi ülést kívánunk s akkor egyesületünk élni és virágozni fog!...

Törvényszék.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszék-nél közelebről megtartott főtárgyalásokon Potoki Sándor küküllőkeményfalvi lakos hatóság elleni erőszak és közveszély elleni kihágás miatt 2 havi fogházra és 10 K pénzbüntetésre; Gegő Mihály kadicfalvi lakos gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt 10 K fő- és 10 K mellék-pénzbüntetésre; Török Ferencz kányádi illetőségű, aki jelenleg 6 havi börtönbüntetését tölti, ismételt 1 évi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítéltetett. Beke Mózes décsfalvi lakos két rendbeli orgazdaság vétsége miatt összsbüntetésül 1 havi fogházra; Beke Mózesné pedig egy rendbeli orgazdaságért 14 napi fogházra ítéltetett.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járásbíróóság büntető osztályánál a közel múltban következő kihágások és vétségek nyertek elintéztést: Márton István szentegyházaláhfalvi lakos lopás vétségeért 1 havi fogházra és 10 K pénzbírságra; Ilyés Lajosné sz. Kis Rebeka vágási lakos lopás vétségeért 2 napi fogházra; Biró Sándor parajdi lakos sikkasztásért 5 napi fogházra; Hajdó Dénes zetalaki lopás vétségeért 20 napi fogházra; Tifán Ferencz zetalaki súlyos testisértésért 12 napi fogházra; Nyisztor Jánosné sz. Kis Sára parajdi 8 napi fogházra; Nyisztor János és Kazán János szentegyházaláhfalvi lakosok súlyos testisértésért, előbbi 1 havi, utóbbi 10 napi fogházra; Beke Mózesné sz. Varga Julianna székelyudvarhelyi lakos sikkasztás vétségeért 20 K pénzbírságra; ifj. Demeter Ferencz és Demeter József bikafalvi lakosok lopás vétségeért, előbbi 1 havi, utóbbi 15 napi fogházra; ifj. Ferencz Lajos szombafalvi közveszély elleni kihágásért 2 napi fogházra és behajthatatlanság esetén 1 napi fogházra változtatható 10 K pénzbírságra; Máthé Dénes kénosi lopás vétségeért 2 napi fogházra; id. Elekes Anna kecseti lakosok lopás vétségeért előbbi 20 napi, utóbbi 25 napi fogházra; Elek Mózes székelyudvarhelyi lakos pedig lopásért 2 napi fogházra ítéltettek.

Hivatalos rész.

Községi és egyházi előjárásaink különös figyelmébe ajánljuk a következőket: 1519. P. M. szám. Hirdetmény. Az 1902. évi V. t.-cz. 7. §-ában foglalt rendelkezések értelmében azok a 4¹/₂ százalékos magyar regale kártalanítási kötvények, melyek magyarországi városok és községek (volt urberek) nevére 1902. évi márczius hó 15-én kötvényezve voltak, más szintén 4¹/₂ százalékos magyar államadósságot kötvényekkel cserélendő ki. A kicserélési művelet a szóban forgó és bevonandó 4¹/₂ százalékos regale kártalanítási kötvények kamatainak kifizetésére hivatott állami pénztárak (m. kir. központi állampénztár, budapesti m. kir. állampénztár és a m. kir. adóhivatalok) átján f. évi július hó 1-én fogja kezdetét venni olyképen, hogy a szóban forgó kötvényezett 4¹/₂ százalékos regale kártalanítási kötvények — kamatfizetési iverkek együtt — a jelzett naptól kezdve lesznek kicserélés végett a kamatfizetésre hivatott pénztárnál benyújthatók. A benyújtó felek részére a pénztár (adóhivatal) elismervényt szolgáltat ki, a mely elismervényre vezetendő, bélyegtelen nyugta ellenében ez új 4¹/₂ százalékos kötvényezett kötvények, valamint az azokhoz tartozó kamatfizetési iverk az elismervény keltétől számítva, legkésőbb 4 hónapon belül lesznek ugyanazon pénztárnál (adóhivatalnál) átvehetők. Felhívtnak tehát az érdekeltek, hogy az 1902. évi V. t.-cz. 7. §-ában foglalt rendelkezések alá eső kötvényeiket — a vonatkozó kamatfizetési iverkek együtt — a kamatfizetésre hivatott pénztárnál (adóhivatal-

nál) a fent kitett időponttól kezdve annál is inkább nyujtsák be, mert az ezen kötvények után folyóvá tett kamatok folyó évi június hó végével beszüntetettvén, még csak a folyó évi július hó 1-én esedékes kamatok lesznek a régi kötvények és fizetési iverk alapján felvehetők. Budapesten, 1902. évi június hó 2-án. A m. kir. pénzügyminis-terium.

Felfogott állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 6800., 7059., 8340—902. alisp. sz. Valamennyi község előjáróságának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy Vargyas községben 1 drb 3 éves, sötét barnaszőrű kancza-csikó (minden jegy és bélyeg nélkül); Énlaka község határán egy fehérszőrű fejős juh; Csik-Dánfalva községben Ambrus Péter határbírónál május 28. óta 1 drb körülbelül 3 éves, sötétpej (eger szőrű) homlokán csillagos, hátsó jobb lábán kesely kancza felfogatott. Székely-Udvarhelyen, 1902. június hó 5-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Megszűnt zárlat. Udvarhelyvármegye alispánjától. 8298/1902. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjárásának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy Firtos Váralja község szarvasmarha állományában szörványosan uralgott lépfene megszűntvén, a vonatkozó udvar-zárlat feloldatott. Székely-Udvarhelyt, 1902. június hó 3-án. Dr. Damokos Andor, alispán.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

NYARI MENETREND.

(Bukarest—Brassó—Budapest—Bécs.)

Érvényes 1902. május 1-től. Érvényes 1902. május 1-től.

Tv. sz. Gy. v.	Állomások	Gy. v. Sz. v.
I—III. I—II.		I—II. I—III.
7:35	9:15 ind. Bukarest	9:10 8:05
8:32	1:12 Predeal	3:31 1:11
5:40	2:45 Brassó	2:09 8:00
2:25	10:24 Kézdi-Vásárhely	6:53 1:35
10:15	— Bukarest	— 6:55
8:54	— Palanca	— 6:27
9:50	5:17 Gyimes	1:50 5:57
5:06	12:31 Seps-Szt-György	4:35 10:33
7:05	3:05 Székely-Udvarhely	1:33 6:13
7:21	3:21 Bikafalva 11. sz. ór.	1:14 5:55
7:33	3:33 Bögöz	1:01 5:42
7:52	3:57 Nagy-Galambfalva	12:44 5:26
8:10	4:16 Bethfalva 6. sz. ór.	12:14 5:01
8:22	4:31 Székely-Keresztur	12:06 4:53
8:30	4:39 Boldogassz.-falva 3. sz. ór.	11:47 4:39
8:39	4:48 Uj-Székely 2. sz. ór.	11:37 4:29
9:04	5:04 Héjjasfalva	11:22 4:14
9:44	6:02 Segesvár	ind. 10:34 3:22
11:45	6:56 Kis-Kapus	9:43 2:01
7:41	4:40 Nagy-Szeben	1:20 9:15
12:58	7:35 Küküllőszög	9:04 1:02
4:05	1:53 Sővárad (Korond-fürdő)	2:48 3:25
2:05	8:12 Tövis (Arad felé elág.)	8:32 11:52
3:11	9:00 Székely-Kocsárd	7:50 10:47
12:25	5:43 Maros-Vásárhely	10:20 5:34
3:48	9:30 Aranyos-Gyéres	7:26 10:17
3:00	8:52 Torda	7:55 10:45
6:17	11:10 Kolozsvár	5:55 8:37
11:04	2:38 Nagyvárad	2:11 3:42
1:19	4:03 Püspök-Ladány	12:47 1:33
7:10	7:50 érk. Budapest	9:15 8:30
1:50	1:50 érk. (Bécs stb. Bruckon át)	2:10 6:00

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Három szoba, egy konyha hozzátartozókkal és külön udvarral július hó 1-től kiadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban. 1—3

FRISS FAGYLALT és legfinomabb csuk-rász-sütemények **Ernszt György csukrászatában** Székely-Udvarhelyt (Főtér, piacszor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Jó és olcsó

A nyár

egy III-ad éves tante „NEVEL

Raktár: Nag szel

Ka

van szeren gyelmébe hordóka kártyák raktár- szolid kiv csón teljes

Gerg

kibérelten lett min gálok. Sz szolgálatt mester és

Szám 383

szl

Pa

Elhal

Udvarhely

ezennel p

Szentki

és Fanc

A kö

1. É

2. Sz

3. L

4. Ir

5. U

Össz

munkalat

tott dijak

anyaköny

korona ti

Felh

elnyerni

6. §-a és

szerint fe

július

Szé

11-ikén.

1—1

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fennengeli Gyulánál kaphatók.

A nyári szünidőre nevelőül ajánlunk egy III-ad éves tanító kép. növ. Czim: Posteres-tante „NEVELŐ” Sz.-Keresztur.

Hirdetések.

A Richter-féle LINIMENT CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik kőszvényeknél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjegygyéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerésznél Budapest.**

Richter F. Ad. és társa,
 ** csász. és kir. udvari szállítók. **
 Rudolstadt.

Raktár: Nagysolymosi Koncz Ármin gyógyszer-tára Székely-Udvarhelyt. 20—29

Kádár üzletemet

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. Raktáron tartok **boroshordókat, fenyőkádákat, csebreket, kártyákat és dézsákat.** Elvállalok gyári, raktár- és pinczeberendezéseket pontos és szolid kivitelben. **Javításokat gyorsan és olcsón teljesítek. Hordók hitelesítését elvállalom.**

Gergely-féle sósfürdőt

kibéreltem s a legpontosabb kiszolgálás mellett **minden nap meleg fürdővel** szolgálók. Szives pártfogást kérve, vagyok kész szolgálattal: **Magyari István,** kádár-mester és fürdőberlő. 1—25

Szám 3830—1902.

szb.

Pályázati hirdetés.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött Udvarhely-Szentkirályi körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Ezen körhöz Szentkirály székhellyel Kadicsfalva és Fancsal községek tartoznak.

A körjegyzői javadalmazás a következő:

1. Évi fizetése 920 korona.
2. Szállásbér 40 korona.
3. Levélhordó tartási átalány 54 kor.
4. Iroda átalány 80 korona.
5. Utazási átalány 194 korona.

Összesen: 1294 korona és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak. A mennyiben az illető állami anyakönyvvezetővé kinevezetik, ezért 200 korona tisztelet díj jár.

Felhívom mind azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a és az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-a szerint felszerelt pályázati kéreseiket **f. évi július hó 10-ig** hozzám adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1902. június hó 11-ikén.

1—1

Demeter, főszolgabíró.

Az „Oroszlánhoz” Székely-Udvarhelyt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **helyi piacon** egy a mai kor igényeinek megfelelő

FÜSZERKERESKEDÉST
 nyitottam. A fűszerszakmába vágó összes áruk, a legkitünőbb minőségű **aradi lisztek** minden számban.

Finomított czukor, kávé, rizs, kásák, mindennemű gazdasági- és veteménymagvak, államilag ólmozott arankamentes lóhere-, luczerna-, obendorfi répamagvak. Az idény beáltával zöld főzelékek, u. m.: saláta, karfiol, zöld-bab stb., stb. a legolcsóbb napi áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

SZABADY JÁNOS.

6—12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

A Székelyföld
 központi fogmütermé.

Tulajdonos: **FODOR L. LAJOS.**

Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca Balássy-ház).

Teljes tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy budapesti fogmütermémet **Székely-Udvarhelyre**, a Székelyföld központjára áthelyeztem s azt megnyitottam.

Készítek: **arany hidalásokat, csapfogakat, fogakat, fogsorokat** valódi amerikai fogakból **szájpadlás nélkül,** légnymásra — saját rendszerem szerint. Kiegészítek: **hiányos állcsontokat** és **arra műfogakat helyezek,** szóval minden e szakba tartozó műveleteket felelősség mellett teljesítek.

A m. t. közönségnek már volt alkalmam meggyőződni, hogy működésemben kellő szakértelem és odaadó lelkiismeret vezérel s hogy nagybecsű bizalmával visszaélni nem fogok. Ez bátorított fel arra is, hogy állandó lakásomat ide helyezzem s — szükség esetén — mindig közvetlen szolgálatára lehessenek a nagyközönségnek.

Műveletemért 10 évig kezeskedem s az esetleg előfordulható **javításokat díjmentesen teljesítem. Szegényeknek ingyen** nyujtok segítséget.

Található vagyok ünnepnapokon is d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Szives bizalmukat kérve, vagyok és maradok

kiváló tisztelettel:

Fodor L. Lajos,

a Székelyföld központi fogmütermének tulajdonosa.

Fogak darabonként 4 koronától feljebb.

Obendorfi répamag és angol perjefümag.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy **az elismert legjobb minőségű**

aradi lisztekből

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába vágó összes áruk nagy választékban vannak raktáron, ugyszintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a legolcsóbb árak szerint számíttanak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok

52—9

teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

lamilag ólmozott lóhere- és luczerna-magvak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Uj fűszer-kereskedés!

Mindennemű áruk a legolcsóbb napi áron.

